

Maakuntamuseopäivä Kiteellä 17.5.2024

Osallistajat:

Eno-Seura: Päivi Armila

Joensuun museot: Teemu Kuivalainen, Mikko Kuosmanen, Tarja Raninen-Siiskonen, Terhi Rautiainen

Kesälahti-Seura: Pentti Ojajärvi, Hissu Teppana

Kiteen kaupunki: Markus Pulkkinen

Kitee-Seura: Tuomo Flinkman, Erika Hakulinen, Markku Hyvönen, Jouko Karppanen, Kalervo Rinne, Pirjo Rinne, Helena Suvanto, Tarja Timonen, Markku Ylönen

Kolin kotiseutuyhdistys: Milla Tolvanen

Rääkkylä-Seura: Erja Moore, Marjukka Konttinen-Lappalainen, Aarne Rouvinen,

Tohmajärvi-Seura: Liisa Laasonen, Antero Nenonen, Sinikka Panttila, Anja Tikka, Jussi Tikka

Valtimo-Seura: Wilma Klippel, Pertti Meriläinen, Terho Nevalainen, Heikki Ovaskainen, Marita Turpeinen

Kitee-Seuran tervetuloitovotus. Puheenjohtaja Markku Hyvönen, Kitee-Seura:

Markku toivotti maakunnan museoväen tervetulleeksi Kiteelle. Kitee-Seura on perustettu vuonna 1958. Seuran pitkän historian aikana museoiden arvostus on välillä laskenut, mutta nyt tuntuu, että museot koetaan tärkeäksi ja ihmisiä kiinnostaa miten on aiemmin eletty. On myös paremmin alettu ymmärtää oman paikkakunnan historian ja juurien merkitystä.

Kiteellä toimii useita museoita. Viime vuoden suuri ponnistus oli perinnehuoneen valmistuminen. Perinnehuonetta yritettiin saada Kiteelle toistakymmentä vuotta ja nyt uuden näyttelykeskuksen myötä se toteutui.

Museokentän ajankohtaisia kuulumisia. Museonjohtaja Tarja Raninen-Siiskonen, Joensuun museot:

- Positiivisia asioita museokentältä:
 - o Siida on valittu vuoden eurooppalaiseksi museoksi. Ensimmäinen kerta, kun palkinto tulee Suomeen. Aiemmin tunnustusta saaneet Vapriikki ja Helsingin kaupunginmuseo. Siidan palkitsemisessa huomioitiin erityisesti oman yhteisön osallistaminen näyttelyn teossa.
 - o Uusia museoita ja uusia näyttelyitä avattu:
 - Varkaudessa Konsti
 - Lustossa uudet näyttelyt
 - Lahden historialliset museot ja Serlachius-museo uusimassa näyttelyitään
- Joensuun museoissa tapahtuu paljon:
 - o Pohjois-Karjalan museon näyttelytoiminta keskittyy jatkossa kaupungintalolle. Taustalla kaupunginhallituksen päätös vuodelta 2022.
 - o Edellä mainitusta seurasi myös kokoelmakeskuksen muutto, koska tukitilat Carelicumista hävisivät: kaupungintalolla on vähemmän tilaa.

- Kokoelmakeskuksen muutto tuli valmiiksi vanhojen kokoelmatilojen osalta, uudessa vielä järjesteltävää.
- Taidemuseo on ollut kevään ajan suljettuna, koska henkilökunta on ollut muuttamassa kokoelmakeskusta.
- Tällä hetkellä on menossa Carelicumin tyhjennys. Tiloihin muuttaa syksyllä TE-toimisto.
- Taidemuseo avataan kesä-elokuuksi, jolloin vaihtuvana näyttelynä on Sami Parkkisen Siirtymä. Tämän jälkeen Taidemuseon tyhjennys on tehtävä vuoden loppuun mennessä, jonka jälkeen tilat remontoidaan. Taidemuseo avataan kesällä 2026.
- Kaiken keskellä menossa Pohjois-Karjalan museon näyttelyrakennus: parhaillaan kilpailutetaan ohjelmistoja, av-laitteita, seinäkkeitä. jne.
 - Tavoiteaikatauluna on, että tammikuun 2025 lopussa remontti olisi valmis ja museo saataisiin avattua kesäksi 2025.

Paikallismuseokentän ajankohtaisia asioita. Amanuenssi Terhi Rautiainen, Pohjois-Karjalan museo:

- Paikallismuseoiden hankeavustukset
 - Museoviraston paikallismuseoiden hankeavustuksia myönnettiin tänä vuonna maakunnassamme kolmeen kohteeseen: Liperi, Juuka ja Kesälahti.
 - Suomen suurin avustus, 7000 euroa, Liperi-Seuralle.
 - Ennen töiden aloitusta yhteys Terhiin.
- Pohjois-Karjalan Kotiseutupäivä
 - Pohjois-Karjalan kotiseutuyhdistysten liitto järjestää Kotiseutupäivän lauantaina 20.7.2024
 - Kotiseutuyhdistykset järjestävät tapahtumia omalla paikkakunnallaan ja niitä markkinoidaan yhdessä.
 - PKKYL on hakenut markkinointiin avustusta, päätös saadaan kesäkuussa.
 - Pohjois-Karjalan Kylät ry. tukee, joten joka tapauksessa saadaan toteutettua yhteinen juliste jakoon.
- Ajankohtaiset museoterveiset Pohjois-Karjalan museosta tuttuun tapaan kerran kuussa sähköpostiin
 - Jos haluat omia tapahtumia mukaan uutiskirjeeseen, laita sähköpostia Terhille hyvissä ajoin ennen kuun vaihdetta.
- Seurantat:
 - Tietokirjailija Elina Makkonen on kirjoittamassa kirjaa Pohjois-Karjalan seurantaloista. Onko sinulla tietoa puretuista ja käytöstä poistuneista tai muuhun käyttöön otetuista seurantaloista? Entä haluaisitko kertoa toiminnasta seurantaloilla ennen ja nyt? Ota yhteyttä Elinaan 30.6.2024 mennessä [makkonen.annaelina\(a\)gmail.com](mailto:makkonen.annaelina(a)gmail.com) tai puhelimitse 041 4669480).
- Vuoden 2024 kotiseutupersona:
 - Pohjois-Karjalan kotiseutuyhdistysten liitto on valinnut yksimielisesti vuoden kotiseutupersonaksi Erja Mooren.

Kotiseutumuseoiden korjaaminen ja kunnossapito. Amanuenssi Teemu Kuivalainen, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo:

Teemu työskentelee Pohjois-Karjalan alueellisessa vastuumuseossa korjausrakentamisesta vastaavana amanuenssina ja on koulutukseltaan rakennuskonservaattori. Teemun vastuulla ovat muun muassa

Museoviraston entistämisavustusten neuvonta ja valvonta, samoin paikallismuseoiden hankeavustuksissa korjausrakentamiseen liittyvien hankkeiden asiantuntijana toimiminen, mutta häneen voi olla yhteydessä kaikissa korjausrakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Eriyksen tärkeää on laatia omaan kohteeseen pitkän aikavälin korjaussuunnitelma. Teemu on mukana Museoviraston Korjaajanpolku-työryhmässä, jossa tulossa erilaisia ohjeita, huoltokirjoja ja urakkatarjouspohjia. Pohjois-Savon alva-museolla on jo nyt verkossa saatavilla huoltokirjapohja.

Teemu on menossa 18.5. Jakokoskelle pitämään vanhojen ikkunoiden korjaustyöpajaa osana valtakunnallista ikkunapäivä. Toimintamalli olisi monistettavissa myös muualle maakuntaan.

Teemun esityksen kotiseutumuseoiden korjaamisesta ja kunnossapidosta löydät [TÄÄLTÄ](#).

Lisätietoja restauroinnista löytyy Museoviraston sivuilta: [Rakennetun kulttuuriperinnön restaurointi ja hoito – Museovirasto](#)

Hyvä sivusto rakennusten omistajille ja ylläpitäjille, korjausalan ammattilaisille ja viranomaisille sekä aiheen tutkijoille, opiskelijoille ja harrastajille on www.korjaustaito.fi Sivusto on Museoviraston ylläpitämä rakennusten kunnossapidon ja säilyttävän korjaamisen sivusto.

Maakunnan museoiden kuulumiset

Valtimo-Seura, Wilma Klippel:

- Puukoulu:
 - o Kunnan kanssa on sopimus, että Valtimo-Seura ylläpitää toimintoja puukoululla, jotta Valtimolle saadaan kulttuuria ja kohtaamispaikka. Tiloissa toimii myös 4h-yrittäjän kahvila.
 - o Useita näyttelyitä: Palokunta-osasto, Marttamuseo, Koulumuseo, vaihtuvat näyttelyt
 - Uusi osuustoimintanäyttely avautuu juhannuksen jälkeen. Työhön saatiin Museovirastolta avustusta kahtena vuonna.
 - o Paljon tapahtumia.
 - 24.6. Kimmo Kirveksen valokuvanäyttelyn avajaiset. Kuvannut valtimolaisia kyliä. Prof. Risto Turunen puhumassa
 - 25.6. Osuustoimintanäyttelyn avajaiset
 - 26.6. Kinkerit
 - 27.6. Perheiden ilta, jonka MLL järjestää
 - o Yksi maaseutuparlamentin etäkohde on Valtimolla: Puukoululla museon esittelyä ja puhumassa Pertti Rannikko.
- Murtovaaran talomuseo:
 - o Wilma toimii yrittäjänä, Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö omistaja.
 - o Kohde on tullut tunnetuksi ja sinne on alettu tarjota tapahtumia, kaikkea ei tarvitse enää itse etsiä ja järjestää.
 - Tulossa esimerkiksi jouhikkokonsertti + kaksirivisen harmonikan konsertti.
 - Elokuussa BioBlitz -tapahtuma. Kyseessä on yhteisöllinen kansalaistiede-tapahtuma, jossa kännykkäsovelluksella kuvataan kaikki löydetty lajit 24 tunnin aikana. Tarkoituksena on kartoittaa mahdollisimman täydellisesti Murtovaaran ympäristö.
 - o Perinneympäristö on houkutellut myös matkailijoita: museot ovat hyviä paikkoja säilyttää perinnebiotooppeja.

- Murtovaaran on yksi maaseutuparlamentin etäkohde: Esiintyjinä muun muassa pyykkimujat ja havunhakkaajia.

Tohmajärvi-Seura, Liisa Laasonen:

- Tilinpäätös saatiin plussalle.
- Potsipäivät järjestetään 50. kertaa.
 - Maiju Lassilan patsaan kukitus.
 - Muistelot samassa yhteydessä: erikoissairaanhoidaja Margit Pesonen kertoo työstään maapallon kriisialueilla.
 - Koko perheen tapahtuma Museomyllyssä. Seura sai pienen Leader-avustuksen, jolla toteutetaan lapsille tehtäväpaketteja. Avustus suunnittelijan palkkakuluihin.
- Nymanin koti- ja apteekkimuseo täyttää 150 vuotta.
 - Kotiseutupäivään 20.7. on alustavasti kaavailtu aiheeksi tuulimyllyn uusia siipiä: yhteinen päivän ohjelma rakennetaan sen ympärille.
 - Mikko Lappalaisen musiikki- ja runoilta tulossa.
 - Konsertti tulossa: Kivivuoret ja Janne Piipponen.
- Hankkeet:
 - Monta vuotta ollut useita hankkeita samanaikaisesti menossa.
 - Viime syksynä päätökseen monivuotinen Saarion virtuaalimuseohanke.
 - Museoviraston tuella on digitoitu Nymanin kokoelman kuvia. Työ aloitettiin Leader-rahalla.
 - Parhailaan on menossa Saarion museon kakkoshanke, jossa korjataan ikkunoita.
- Muut asiat:
 - Saariossa siivousta ja vesikanavan puhdistusta.
 - Tuulimylly pitäisi maalata. Museoalueella neljä kunnan rakennusta ja viisi seuran eli rakennuskantaa on paljon.
 - Talkoilla on kevään aikana siivottu renkitupa, jossa toimii myös kahvio kesällä. Myös puutarhaa alettu siistimään. Puutarhaan löytyy 1800-luvun suunnitelmat.
 - Museo on avoinna kesällä tiistaista lauantaihin.

Kitee-Seura, Kalervo Rinne ja Helena Suvanto:

- Savikon kauppamuseo ja Kotiseutumuseo avoinna kesäaikaan.
- Viime kesänä kauppamuseossa museo-opas samoin kotiseutumuseossa.
- Nightwish-keskus toiminnassa. Seuran kokoelmissa olleet esineet ovat keskuksen näyttelyn pohjana.
- Perinnetila työllisti paljon seuralaisia: sinne siirrettiin Kotiseutumuseolta esineistöä. Saatiin myös paljon lahjoituksia. Nyt on menossa puhdetöiden keruu.
- Kotiseutuarkiston siirto on tehty:
 - Arkisto oli hajasijoitettuna kahteen eri rakennukseen. Nyt saatu sijoitettua yhteen huonetilaan.
 - Järjestelyä ja luettelointia riittää.
 - Uuttakin aineistoa otetaan vastaan.

Kolin kotiseutuyhdistys, Milla Tolvanen:

- Museo on avoinna kesäkuusta elokuun loppuun. Esillä on paikallishistoriaa, kylän kehitystä, urheiluhistoriaa, sotahistoriaa.
- E-museo on käytössä. Virtuaalista sisältöä tarjotaan ilmaiseksi käyttöön.
- Kolin kylän historiakerrokset toteutetaan heinäkuussa keskiviikkoisin. Sovelluksessa jokainen osallistuja pääsee näkemään vanhoja valokuvia ja niitä hyödynnetään opastuksessa.
- Metsähallitus on myymässä museokiinteistöä ja uutta museokiinteistöä etsitään. Tämä kesä saadaan toimia nykyisissä tiloissa.
- Kolin virkistysalueen ylläpito kuuluu seuralle. Tarjolla on muun muassa minigolfia.
- Eläinten hoito yhteistyössä Metsähallituksen kanssa: kyyttöjä ja lampaita hoidetaan Metsähallituksen niityillä.
- Viime vuosina on tehty useita julkaisuja.
- Tapahtumia
 - o 8.6. avoimet kylät, jolloin minigolf ilmaista.
 - o 6.7. heinätalkoot: heinäseivästystä perinteisin menetelmin. Heinäiltamat samana iltana: musiikkia, laulua ja teatteria.
 - o Elokuun viimeisenä lauantaina järjestetään perinnepäivät yhdessä Kolin kulttuuriseuran kanssa. Tapahtuma on osa maakuntapäivän tapahtumia.
 - o Syyskuussa järjestetään sadonkorjuujuhla, jossa on tarjolla ruishuttua. Koululaiset ovat olleet yleensä esiintymässä. Samana päivänä kirkkokonsertti.
 - o Tulossa kesäretki tutustumaan maakunnan muihin kohteisiin.

Eno-Seura, Päivi Armila:

- Talkoohenkeä löytyy kovasti ja toimintakertomuksista viimeistään aina huomataa kuinka paljon on taas tehty vuoden aikana.
- Museolla on korjattu piharakennuksia: torppa, tuulimylly, aitta
- Museoaineiston digitointihanke suunnitteilla. Tarkoituksena olisi valmistella seuraavaan hankehakuun.
- Museo auki kesällä pari viikkoa, paikallisia koululaisia työssä Osuuspankin rahalla.
- Tapahtumia:
 - o Kotiseutupäivä 20.7.: museolla tapahtuma
 - o Kesävieraiden kirkkopyhä museon tienoilla heinäkuussa ja museo on tuolloin auki.
 - o Jättibalsami-talkoot.
 - o Suomen luonnonpäivä Sarvingin historiallisella vedenlaskupaikalla.
 - o Joulun alla sankarihaudoille lyhtytulet.
- Kaupungin toiminta-avustus on 1000 euroa. Talous on vakaa: apuna Lyons Clubin lahjoitus – toiminnan loputtua yhdistys lahjoitti varat seuralle.

Rääkkylä-Seura, Erja Moore:

- Rääkkylässä juhlitaan kunnan 150-vuotisjuhlia ja ohjelmaa järjestetään pitkin vuotta.
 - o Seura toteuttaa rastit ympäri Rääkkylää: Pohjana suomalainen löytöretki vuodelta 1967, johon merkitty parikymmentä käyntikohdetta Rääkkylästä.
- Historiakävelyitä on tulossa kesällä.

- Museot pidetään auki pyydettyä/tarvittaessa: Yhteystiedot löytyvät museoesitteestä ja verkkosivuilta.
- Paksuniemen Myllymuseo ei ole enää seuralla hoidettavana.
 - o Muinaisvene siirretty Puhoksen perinnenavettaan, missä se on esillä kolmen seuraavan vuoden ajan. Alkuperäiset osat ovat Kansallismuseossa.
 - o Aukusti-sahan siirto tulossa. Saha pääsee esille Puhokseen. Rääkkylässä oleva Aukusti-saha on näyttelyesineeksi vuonna 2003 valmistettu kopio aiemmin yleisesti käytössä olleesta Aukusti-sahasta. Tiedot oikeasta Aukustista löytyvät täältä: <https://www.finna.fi/Record/lusto.knp-12045>
- Kotiseutupäivä 20.7.:
 - o Seura osallistuu päivään. Koululaisia tarkoitus ottaa mukaan tapahtumaan.
- Kirja valmistuu tänä vuonna, ennakkomyynti alkaa elokuussa Kukkakuhhauksessa. Hinta on 45 euroa.
- Historiikkikurssi on pidetty kahtena talvena ja kaksi julkaisua on tulossa tämän vuoden kurssilta. Kurssi on ollut hyvä toimintamalli.

Pohjois-Karjalan kotiseutuyhdistysten liitto,

- Kotiseutuliiton valtuuston kokous järjestetään lauantaina 25.5. Kokouksessa valmistellaan liitolle pitkän tähtäimen suunnitelmaa: millaista kotiseututyötä tarvitaan tulevaisuudessa.
- Perjantaina 24.5. klo 13 järjestetään kaikille avoin tulevaisuuden kotiseututyö verkkoseminaari.
 - o Etäosallistumismahdollisuus Kotiseutuliiton YouTube-sivuilta.

Kesälahti-Seura, Pentti Ojajärvi:

- Sähkölaskut ovat olleet suuria: Myllytupa ja Kyllikin pihan yksi rakennus pidettävä lämpimänä myös talvella.
- Museoalueella tehtiin ilkivaltaa: Nuoret kiipesivät kaksikerroksisen aitan parvekkeelle ja särkivät oven päältä ikkunat. Tekijät jäivät kiinni ja sovittivat tekonsa osallistumalla talkoisiin, jossa ikkunat korjattiin.
- Museoalue
 - o Avautuu juhannuksen jälkeen, ja on avoinna joka päivä.
 - o Työllistää kolme nuorta. Keittiöön kaksi, lipunmyyntiin yksi. Palkat saadaan osin katettua Leader-avustuksella sekä kunnan kesätyöseteleillä.
 - o Lähtisitkö – Niina Makkosen naivistinen taidenäyttely kesän näyttelynä.
- Käynnissä on Museoviraston rahoittama hanke, jolla toteutetaan museon esineistön luettelointitietojen digitoimista.
- Tulossa on toinen kirja Kyllikki Paajasen päiväkirjojen perusteella sota-ajasta.
- Kyllikin talon esineistöä inventoidaan.

Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään perjantaina 8.11.2024 Joensuussa klo 10–16.

Aamupäivällä pääsemme tutustumaan Joensuun museoiden uuteen kokoelmakeskukseen.